

Težke naloge finske vlade po sklepu miru:

100.000 finskih žensk in otrok beži pred novimi rdečimi gospodarji

Iz pokrajin, ki jih mora Finska dati Sovjetom, odhaja vse prebivalstvo, ki ga bo vlada naselila v zahodnih pokrajinah države

Helsinki, 15. marca. o. Snuči se je z vseh krajev, ki jih je Finska v mirovni pogodbi prepuštila Sovjetom, začelo seliti prebivalstvo, ki za nobeno ceno ne mara priti pod oblast rdečih »osvobodilcev«. Sto tisoč žensk, otrok in starih ljudi je zapustilo svoje domovine, kjer so njihovi predniki bivali sto in sto let, ter se jokaje odpravilo peš, z vlakci, z avtomobili in drugimi vozili proti notranjosti države. Seboj so ti ljudje vzeli kar so le mogli: živino, kure, konje, opravo, obleko, svete podobe, slike itd. Vse ozemlje, katero bodo dobili v roke Sovjeti, bo popolnoma prazno. Prej je prebivalo na njem pol milijona ljudi. Finci vedo, kaj jih čaka pod rdečim škornjem in zato beže v okrajeno svobodno domovino.

Finska vlada bo morala preskrbeti nova bivališča in zagotoviti nov obstanek okrog 460 tisoč ljudem. Vlada ni dala nobene zapovedi ali nasveta, naj bi se prebivalstvo selilo iz krajev, ki bodo prišli pod sovjetsko oblast, toda nihče ne pusti priti pod novega gospodarja. Tisoči in tisoči teh beguncev se odpravljajo od začetka vojne na pot že v drugo. Ko so se začele sovražnosti, je s Karelijske ozime bežalo finsko ljudstvo po večini v kraje, ki leže severno od Ladoga jezera, zdaj pa morajo tudi od tam. Pod sovjetsko oblast bo prišlo kakih 30.000 kv. kilometrov ozemlja, na katerem so prebivali samo mali kmetje, ki bi pod Sovjeti tako in tako izgubili vso lastnino. Industrijsko važna sta kraja Janisujoki in Vuoksi ter velike celulozne tovarne pri Valdovu. Finska bo hudo prizadeta zaradi izgube Viborga, ki je bil eno glavnih pristanišč za izvoz finskega lesa, in

Hangeja, ki je bil v gospodarskem oziru važen zaradi tega, ker pozimi morje tam ne zmrzne. V Hangeju bo ostalo vsega samo 1000 ljudi, ki bodo imeli delo ob prevzemanju mesta po Sovjetih.

Vse stroške za preselitev tega prebivalstva bo nosila finska vlada, ki je naložila organizacijo preselitve pomočnik kmetijskega ministra Juhu Kojvistu. Stroški za preselitev bodo velikanski, toda vlada jih utemeljuje s tem, da imajo begunci pravico zahtevati od države nove domove in nov obstanek. Kmetijsko prebivalstvo bodo naselili na zahodnem Finskem v

pokrajini Vaasa, karelijske ribiče pa vzdolž Botniškega zaliva.

Finska vlada je dala zaseči vse vrste razpoložljivih motornih vozil, avtobusov itd., da bi lahko izvedla preselitev prebivalstva pred prihodom sovjetske vojske. Finska vojska se bo umakala za civilnimi begunci postopno, kakor je določeno v mirovni pogodbi.

Po vsem Finskem vlada silna pobitost. Na vseh poslopih vihraje zastave na pol droga. Listi pišejo, da je finska domovina podobna ranjeni ptici, ki ji počasi oteka kri. Njene rane ni mogoče umetno zaceliti.

Priprave za obrambno zvezo med Švedsko, Norveško in Finsko

Sovjeti sodijo, da bi taka pogodba nasprotovala novi mirovni pogodbi

Helsinki, 15. marca. Reuter. Tukaj je bilo danes sporočeno, da je bilo doseženo soglasje med Finsko, Švedsko in norveško vlado o sklenitvi obrambne zveze za zavarovanje mej in neodvisnosti Finske, Švedske in Norveške. Med vojno je bilo nemogoče voditi taka pogajanja.

Stockholm, 15. marca. m. Švedska vlada je sklenila takoj sklicati v Stockholm sestanek voditeljev zveze severnih držav. Na konferenci bi se generali pogovarjali o vseh možnostih in okoliščinah za pogodbo o avtomatični pomoči med severnimi državami. Mislijo vstaviti v novo pogodbo o obrambi člen, da nobena severna država

ne sme stopiti v vojaške zveze z drugimi državami, ne da bi dobila poprej soglasje vseh članov obrambne zveze med Švedsko, Norveško in Finsko.

Moskva, 15. marca. m. Dopisnik »Exchange Telegrapha« poroča iz Moskve, da je vzbudil švedski načrt za nordijsko obrambno zvezo veliko nezadovoljstvo v Moskvi. Sicer sovjetski uradni krogi tega nezadovoljstva ne izražajo javno, pač pa iz zaupnih krogov izvedo, da misli del sovjetskega generalnega štaba, da bi Finska z vstopom v nordijsko obrambno zvezo prekršila nedavno sklenjeno mirovno pogodbo s Sovjetsko Rusijo.

Napovedi o bližnjih akcijah za premirje v Evropi

Novi nemški pogoji za mir in razorožitev

New York, 15. marca. o. Ameriški tisk in radio napovedujeta te dni nove presenetljive dogodke v Evropi. Do teh dogodkov bi prišlo ob sestanku Rooseveltovega odposlanca Wellesa s predsednikom italijanske vlade, ki naj bi tvoril uvod v obsežno mirovno akcijo Amerike in Italije. Za to akcijo naj bi se Amerika odločila po podatkih, ki jih je v vojskovalnih se državah dobil Welles. Čeprav prizadeje države te vesti zanikujejo, se vendar vesti o novi akciji za premirje in mir v Evropi združujejo. Domnevajo, da prihajajo vesti o tem iz nemškega vira in so samo del obsežnih nemških prizadevanj za mir, ki bi ga Nemčija rada sklenila pred odločilnim spopadom. Nemčija bi bila pripravljena mir skleniti pod naslednjimi pogoji:

1. Sedanja Evropa ostane nemški življenjski prostor.
2. Oni deli Češko-moravskega protektorata, kjer bivajo Čehi, bi dobili avtonomijo, podobno Slovaški.
3. Iz delov Poljske, ki so popolnoma poljski, bi se ustanovila samostojna Poljska.
4. Nemčija naj dobi del svojih kolonij.
5. Nemčija bo opustila avtarkični gospodarski sistem in vstopila v novi gospodarski red, katerega je v svoji spomenici predlagal v imenu Amerike Rooseveltov osební odposlanec Welles.
6. Nemčija bi bila pripravljena po sprejemu teh pogojev skleniti pogodbo o večnem prijateljstvu z Veliko Britanijo in Francijo in bi hkratu z njimi sklenila razorožitev.

Nemški načrti za zvezo med Sovjeti, Nemčijo in Italijo

Balkanske in severne države naj pridejo pod nadzorstvo nove zveze

London, 15. marca. o. Današnji angleški jutranji listi poročajo, da je treba pričakovati po sklepu miru med Finci in Sovjeti obsežnega nemškega pritiska na podonavske in balkanske države, ki naj bi se uklonile nemškim načrtom za ustanovitev zveze med Nemčijo, Sovjeti in Italijo. Ta zveza naj bi vzela balkanskim državam vso svobodo političnega udejstvovanja in jih naredila neškodljive glede nemških načrtov ter preprečila vsak korak Anglije in Francije na Balkanu. Te države naj

bi prišle pod popolno nadzorstvo Nemčije, Italije in Sovjetov. Severne evropske države pa bi prišle pod nadzorstvo Nemčije in Rusije. Nemški načrti vsebujejo glede tega tri točke:

1. Sklenitev trgovske pogodbe med Sovjeti in Italijo po zgledu nemško-ruske pogodbe.
2. Sklenitev nenapadalne pogodbe med Nemčijo in Romunijo po zgledu nenapadalne pogodbe med Nemčijo in Rusijo.
3. Vključitev baltičkih držav v novi blok, da se zmanjša učinkovitost blokade proti Nemčiji.

Pomiritev med romunsko „Železno gardo“ in vlado

Bukarešta, 15. marca. m. Romunska vlada bo prihodnje dni objavila kraljev dekret, po katerem dobe svobodo in bodo izpuščeni iz koncentracijskih taborišč člani »Železne garde«. Obenem bo vlada objavila manifest, katerega je podpisalo okrog 800 članov »Žel. garde«. Bivši člani »Železne garde« se odpovedujejo svoji organizaciji in pravijo, da se bodo zaradi sedanjega mednarodnega položaja odpovedali idejam »Železne garde« in bodo vstopili v Fronto narodnega preporoda.

Železniška nesreča pri Krškem

Ljubljana, 15. marca.

Nočni belgrajski brzovlak, ki prihaja v Ljubljano ob pol 1. ure zjutraj, je na postaji Videm-Krško, ko je vozil proti Zidanemu mostu, trčil s tovornim vlakom, ki je stal na drugem bregu in čakal, da odpelje proti Zagrebu. Tovorni vlak je bil tako postavljen, da je brzovlak oplazil z lokomotivo zadnji vagon tovornega vlaka, ki ga je vrgel s tira. Nastala je primerna škoda v materialu. Od potnikov v brzovlaku ni bil nihče poškodovan. Ta nesreča je imela za posledico sto minutno zamudo brzovlaka, da so na postaji vse uredili na nadaljnjo vožnjo proti Zidanemu mostu.

Naročajte Slovenski dom!

Utrjevanje turške meje proti Bolgariji

Carigrad, 15. marca. m. Zavezniški vojaški strokovnjaki in člani turškega generalnega štaba so prišli v Carigrad in zasedli vse prostore hotela »Pera Palace«. Tu bodo imeli svoj glavni stan in bodo nadzorovali utrjevalna dela v severni in severno zahodni Turčiji. Med drugim gradi Turčija utrdbе tudi nad Odrinom in Lozengradom. Turški krogi s tem v zvezi poudarjajo, da ta pripravljala dela niso naperjena proti Bolgariji, s katero Turčija živi v dobrih prijateljskih odnosih, pač pa so namenjena edinole obrambi Carigrada za primer sovjetskega napada na Turčijo in Dardanele skozi Bolgarijo.

Veliko zbiranje starih kovin za 51. rojstni dan kanclerja Hitlerja

Berlin, 14. marca. o. Za 51. rojstni dan kanclerja Hitlerja je maršal Göring poslal nemškemu narodu razglas, v katerem zapoveduje, naj začne veliko akcijo za zbiranje starih kovinskih predmetov. Razglas pravi: Vojška se bori in zmaguje, država pa dela in se žrtvuje. Naše gospodarstvo kljubuje vsem poskusov blokade. Čim večje so naloge, toliko večja je naša volja, da te naloge izpolnimo. Po vseh pretrpelih neuspehih sedaj naši sovražniki upajo, da se bo pri nas pokazalo pomankanje posameznih važnih kovin, ki kakor misli sovražnik, jih ni mogoče dobiti v Nemčiji. Mi jim bomo odgovorili tako, da bomo zbrali rezervo vseh kovin, s katerimi bomo mogli vsak čas razpolagati. Zaradi tega vam danes kličem, da začnete zbiranje takih kovin. Z nacionalno socialistično pripravljenostjo bomo dali za obrambo Nemčije na razpolago vse predmete iz bakra, brona, medi, cinka, svineca in nikla. Ta naš prostovoljni prispevek naj bo darilo za rojstni dan voditelju Hitlerju.

Priznanja severnih državnikov:

Miru med Finci in Sovjeti sta krivi Švedska in Norveška

ker sta zaradi nemških groženj preprečili prihod angleške in francoske vojske na Finsko

Oso, 15. marca. o. Norveški zunanji minister Koht je imel snoči po radiu govor, v katerem je opravičeval Švedsko in Norveško, zakaj nista uspešneje pomagali Fincem. Priznal je, da sta Švedska in norveška vlada odklonili prošnjo Anglije in Francije, naj bi dovolili prevoz angleških in francoskih čet na Finsko. To sta storili zaradi tega, ker ju je Nemčija obvestila, da bo v takem primeru nastopila proti njima. Anglija in Francija sta že 4. marca neuradno vprašali norveško vlado, ta pa jima je že takoj odgovorila odklonilno. Uradno sta pa zahtevali dovoljenja za prehod svoje vojske 12. marca, tik preden je Finska morala sprejeti sovjetske pogoje. Če bi Norveška in Švedska zavezniški zahtevi ustregli, bi ju napadla Nemčija in Skandinavija bi se spremenila v ogromno bojišče. Švedska in Norveška sami sta pa dajali Fincem pomoč, kolikor jima je to dovoljevala nevtralnost.

Helsinki, 15. marca. Reuter. Predsednik finskega parlamenta, Hakila, je imel snoči po radiu govor, v katerem je dejal: V naši neenaki borbi smo prosili druge narode, naj nam nudijo pomoč v boju za našo pravično stvar. Simpatije

sveta so bile izražene na številne ganljive načine. Toda ni prišla pomoč in videli smo celo, da sta naši zahodni sosedi, Švedska in Norveška, hoteli z oboroženimi silami preprečiti, da bi nam prišla pomoč, ker sta se ti sosedi hoteli izogniti nevarnosti zase. Zaradi tega smo bili prisiljeni vzdržati do konca, do kraja sami. Največja naša opora v zadnjih mesecih je bilo edinstvo naroda. Naša demokracija je silajno preživela preizkušnjo in v vojnem požaru ter pokazala, da je sposobna združiti narod v močno enoto.

Helsinki, 15. marca. AA. Posebni dopisnik agencije Stefani v Helsinkiju piše, da je vsa Finska v žalosti zaradi podpisa sovjetsko-finske mirovne pogodbe, toda dodaja, da se v izredni disciplini vsj poklonili pred sklepom vlade in maršala Mannerheima. Finski vojaški krogi trdijo, da je Finska imela 50.000 ljudi izven boja, ker ji je primankovalo topništva in streliva. Vojaški položaj v Viburskem in Finskem zalivu je bil nekajkrat tako kočljiv, da ravnajo vojni svet ni bil prepričan, da bo mogel varovati Helsinkij, ki je bil 6. marca v veliki nevarnosti

Vesti 15. marca

Mir med Finsko in Sovjeti je bil za Finsko približno take veljave, kakor je bil za Češko-slovaško sporazum v Monakovem. Boljševiki, ki so prelomili vse pogodbe s Finci lani, tudi ne bodo dolgo čakali, da bi prelomili še novo pogodbo. Tako sodi angleški socialistični tisk.

Angleške vojne ladje so večeraj privedle nemški parnik »Hannover« (9000 ton), nepoškodovan v pristanišče Kingston na srednjem ameriškem otoku Jamajci. Posadka je skušala parnik zažgati, pa se ji ni posrečilo.

Neuradna prepoved za izvoz orožja in vojnega materiala v Rusijo, ki jo je Amerika začela izvajati ob začetku vojne s Finsko, bo veljala še naprej, je izjavil ameriški zunanji minister Hull.

Predsednik francoske vlade Daladier je moral večeraj na tajni seji senata tri ure dolgo zagovarjati zunanjo in vojaško politiko sedanje vlade. Senatorji so ga spraševali zlasti ostro zaradi Finske in zaradi obotavljanja na bojiščih. Zdi se, da bi utegnili v Franciji zaradi miru na Finskem priti do obsežnih političnih sprememb.

Anglija in Francija morata med svoje vojne cilje postaviti tudi temeljito spremembo posestnega stanja Sovjetske Rusije, ki je do svojih uspehov na severu mogla priti samo s pomočjo svoje zaveznice Nemčije, zahteva angleško časopisje soglasno.

Francosko in angleško vojno vodstvo naj opusti utvare, da bo mogoče v sedanji vojni najti bojišče kje drugje, kakor pa na meji med Nemčijo in Francijo. Vsi poskusi za to so se do sedaj izjalovili. Zato je treba sedanjo oblegovalno vojno spremeniti v aktivno vojskovanje. Tako zahteva poluradno glasilo francoske vlade »Temps«.

Rooseveltov mirovni odposlanec Summer Welles je snoči ob 20.30 odpotoval iz Pariza v Rim, kjer bo imel še en posvet s predsednikom italijanske vlade Mussolinijem.

V Rigi se je večeraj začel posvet zunanjih ministrov iz baltičkih držav. Ob tem posvetu podarjajo listi v teh državah, da so zadnji dogodki pokazali nujno potrebo po tesnejšem sodelovanju.

Romunski kralj Karol je odločil, da bo romunska država postavila veliko novo vas pri Erzinjanu sredi turškega potresnega ozemlja. Vse potrebno delo bodo z romunskim materialom in na romunsko stroške opravili romunski tehniki in delavci.

Pri italijansko-romunskih trgovinskih pogajanjih v Bukarešti je prišlo do nekaterih težkoč, ker zahtevajo Italijani za obračunavanje dosti višji tečaj lire in pa, ker hoče Italija še povečati nakupe petroleja v Romuniji.

Posebno japonsko odposlanstvo je dopotovalo v Italijo v začetku marca. V Italiji povdarjajo, da je ta obisk dokaz trdnega prijateljstva med Italijo in Japonsko.

27. marca se bo sešel v Moskvi vrhovni sovjetski svet, kateremu bo zunanji minister Molotov poročal o miru s Finsko.

Angleški torpedni rušilec je pred dvema dnevoma napadel blizu norveške obale nemško podmornico, jo s podvodno bombo tako poškodoval, da je morala pluti na površju potem pa jo je s strelji uničil, pravi poročilo angleškega mornariškega ministrstva.

S podpisom mirovne pogodbe med Finci in Rusi je šele zagotovljena Finski prava neodvisnost in popolna svoboda. Rusija je prišla do svoje življenjske pravice, sodi uradno glasilo nemškega zunanjega ministrstva »Diplomatisch-politische Korrespondenz«.

Dva brezmesna dneva bodo imeli odeslej vsak teden v Romuniji, kjer se pred letom niso vedeli kam z mesom in živino. Romunija mora dajati toliko živine Nemčiji, da bo njeno prebivalstvo stradal dva meseca. Razen tega bo Romunija morala v dveh mesecih obdelati 10 milijonov hektarjev zemlje, da bo lahko dopolnila Nemčiji zaloge hrane.

44 francoskih komunističnih poslancev je postavljanih pred vojno sodišče. Devetim glavnim komunističnim voditeljem so mogočni prijatelji omogočili beg. Teh devet bo obsojenih na smrt, ker so se postavili v službo sovražnikov Francije. Ta n. pr. glavni tajnik francoske komunistične stranke Thorez, ki je neprenehoma hujskal na vojno z Nemčijo, zdaj pa vodi protifrancosko propaganda v Nemčiji.

Strašna lakota je zavladala v osrednjem delu kitajske pokrajine Hopei. Ljudje se hranijo samo še z drvesno skorjo in z zemljo. Vsa setev je uničena, ker so sestradni ljudje zbrskali že kličoče žito iz tal in ga pojedli. Do sedaj strada okoli 4 milijone ljudi.

Nemški zunanji minister ne bi bil romal v Vatikan, če bi se bilo Göringovim letalcem posrečilo uničiti London in nemški vojski zasedeti Pariz, toda Ribbentrop je v Vatikanu doživel neuspeh, trdi večina francoskega tiska.

V Londonu bodo na javni dražbi prodali 20. marca knjigo maršala Göringa »Boljševizem od Mojzesa do Lenina«. Knjiga vsebuje razgovore med Göringom in kanclerjem Hitlerjem o tem predmetu.

Naloga bivšega predsednika finske republike Svinhufvuda, ki je potoval pred sklepom miru v Berlin in Rim, naj bi bila, doseči od Nemčije in Italije poročstvo za nove meje med Sovjeti in Finsko.

V Romunijo bo dopotoval te dni sloviti Ribbentropov gospodarski pomočnik dr. Clodius, zaradi sklenitve gospodarskih sporazumov.

55% Amerikancev sodi, da je že prišel čas za sklicanje mednarodne konference, ki naj uredi vsa pereča evropska vprašanja ter konča vojno med Nemčijo in zavezniki. Tako je ugotovil znani Gallupov zavod za raziskovanje javnega mnenja, ki prireja vsak teden glasovanja o kakem važnem vprašanju.

Pravoslavni patriarhi iz Bližnjega vzhoda: aleksandrijski, jeruzalemski in antiohijski se bodo udeležili zbora pravoslavnih cerkev v Jeruzalemu, prvega po letu 1843.

